

OVER DE HORDES NAAR HET BORDES

Het Biotech Verkiezingsmanifest 2025

hollandbio

EEN BETER LEVEN MET BIOTECH

Nederland staat als klein land bekend om grote daden. Sinds jaar en dag zijn we bezig met het bedenken van nieuwe oplossingen die ons leven beter maken. We zijn als land een koploper geweest in de tijd van de landbouwrevolutie, de digitale revolutie en ook op het gebied van biotech lopen we nu weer voorop.

Biotech brengt ons mooie dingen. Het geeft ons de mogelijkheid om patiënten met ongeneeslijke ziekten te genezen, materialen zoals plastic zonder fossiele grondstoffen te maken, dierproeven en intensieve veeteelt naar het verleden te verbannen, en groenten en fruit op onbruikbare grond te telen.

Als we samen de wereld mooi willen overdragen aan de volgende generatie, is biotech onderdeel van de oplossing. Alleen als we deze ontwikkeling samen doorzetten creëren we de juiste voedingsbodem voor biotech. Dus laten we biotech omarmen en samen de spelregels afspreken. Laten we samen de stap vooruit zetten om zo te zorgen dat we de ontwikkeling van een mooiere wereld voor de toekomstige generatie niet vertragen.

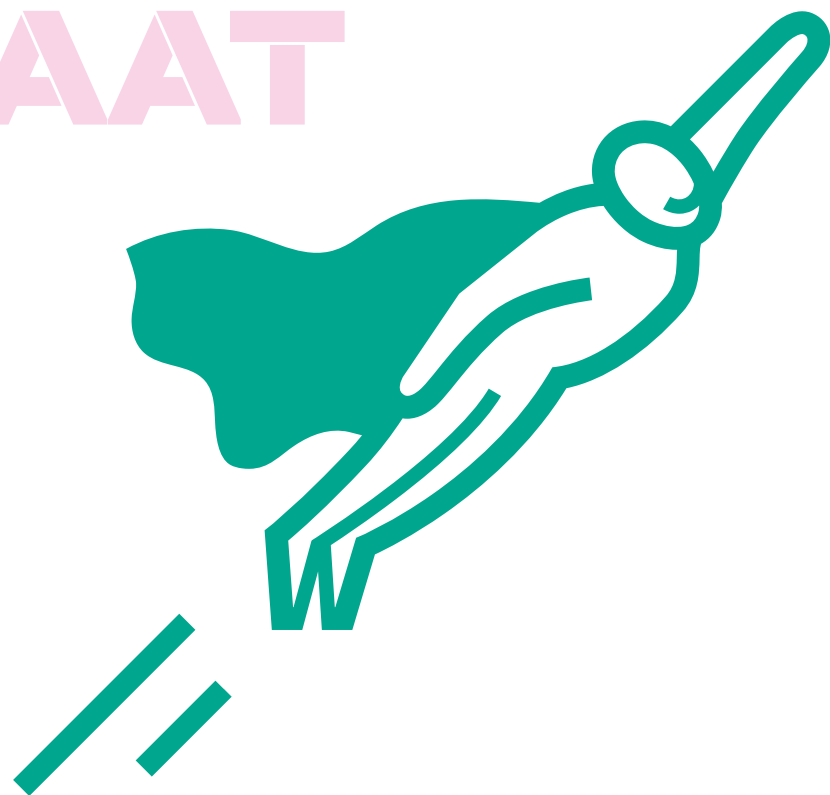
Hollandbio, de vertegenwoordiger van biotech bedrijven, wil dat Nederland een wereldwijde biotech koploper wordt en blijft. We delen die ambitie met de Nederlandse overheid, die in haar Rijksbrede integrale visie op biotechnologie inzet op een gezonde toekomst voor Nederland en de wereld dankzij onderzoek naar, ontwikkeling én benutting van slimme biotech oplossingen.

Met dit Biotech Verkiezingsmanifest geeft hollandbio een aantal overkoepelende aanbevelingen mee, alsook suggesties specifiek voor innovatie, duurzaamheid en gezondheid. We dragen graag bij om in de komende kabinetsperiode gezamenlijk tot de beste keuzes, acties en spelregels te komen om onze nationale ambities op het vlak van biotechnologie ten volste te realiseren.

ZO GEVEN WE BIOTECH EEN BOOST

- De overheid versterkt de integrale en interdepartementale samenwerking op biotechnologie om aansluiting en afstemming tussen voor biotech cruciale departementen te waarborgen. Dit is noodzakelijk om de gestelde ambitie te realiseren.
- De uitvoeringsagenda van de Kabinetsvisie op biotechnologie vertaalt de ambitie om van Nederland een koploper te maken naar concrete acties, met ondersteuning en input van een Biotech Board met daarin een representatieve vertegenwoordiging van Nederlandse biotech bedrijven.
- Met de 3%-R&D-Actieagenda en de voor biotech relevante actieagenda's binnen de Nationale Technologiestrategie creëert de overheid de juiste omstandigheden voor biotech bedrijven – van klein tot groot – om te investeren in R&D en hun innovaties in Nederland in de praktijk te brengen.
- Nederland zet zelf en in samenwerking met andere lidstaten rond de Biotech Act en andere relevante Europese trajecten hoog in: er moet een platform komen binnen de Europese Commissie waarmee we biotech beleidsvraagstukken integraal en daarmee beter kunnen oplossen. We zetten daarbij in op het vergroten van geschikte financieringsmogelijkheden voor biotech bedrijven, snellere en passende regelgeving om de goedkeuring van biotech innovaties te bevorderen, en oplossingen voor het zo breed mogelijk benutten van biotech innovaties in de praktijk in Europa.

IJZERSTERK INNOVATIE- KLIMAAT

Nederland is een land van aanpakkers. We zien een probleem, bedenken slimme oplossingen en doen het. Daarom zijn we ook koploper in biotech. Niet omdat het vanzelf ging, maar omdat we al jaren bouwen op een stevig fundament van kennis, lef en samenwerking. Die positie hebben we niet cadeau gekregen. We hebben deze verdiend door slimme investeringen en durf.

Waar andere landen de volgende stap zetten op biotech, blokkeren wij onszelf. Innovaties lopen vast in regels en vergunningen, talent vertrekt en doorbraken waarvoor Nederlandse onderzoekers en bedrijven de basis legden, worden in het buitenland verzilverd. Zo raken we niet alleen onze koppositie kwijt, maar ook de dingen waar we allemaal beter van worden: nieuwe medicijnen, voeding en materialen die slimmer en schoner worden gemaakt, en een economie die blijft draaien.

Voor succes is het essentieel om biotech ondernemerschap nu de ruimte te geven om te floreren. Nederland is groot geworden door te doen, niet door af te wachten. Dit is het moment om vooruitgang te blijven omarmen: investeren in slimme oplossingen, bouwen op onze kracht en ruimte geven aan knappe koppen. Door nu de juiste keuzes te maken, houden we zelf de regie over onze toekomst.

ZO GEVEN WE ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE EEN BOOST

- De overheid zet vol in op het zo inrichten en inzetten van publieke financieringsinstrumenten dat zij innovatie stimuleren én extra private investeringen uitlokken. Dat vraagt om de juiste vorm, omvang en voorwaarden van overheidsgeld voor biotech ondernemers en bedrijven in iedere fase van ontwikkeling, zodat zij in Nederland kunnen wortelen, groeien én bloeien.
- Door behoud of verruiming van fiscale instrumenten zoals de WBSO, Innovatiebox en medewerkersparticipatie kan de overheid het zo aantrekkelijk mogelijk maken om in Nederland te investeren in innovatie. Ze vergroten de opbrengsten van moed, talent en ondernemerschap – precies wat biotech koplopers nodig hebben om te groeien.
- De overheid zet zich in nationaal, Europees en globaal verband actief in voor een goede bescherming van intellectueel eigendom om het delen van en de doorontwikkeling van kennis te stimuleren – in het bijzonder via een goede dekking middels het octrooi- én het kwekersrecht, die beide essentieel zijn voor continue innovatie in de biotech sector.
- Kennis is pas waardevol als we die ook echt in de praktijk brengen, ofwel valoriseren. Het is belangrijk dat overheid en kennisinstellingen daarbij focussen op succes en impact op de lange termijn. Programma's als Biotech Booster en KTO's en TTO's krijgen structureel mandaat én middelen om deze brug tussen wetenschap, ondernemerschap en samenleving te slaan. Hierbij staat het maximaliseren van de aantrekkelijkheid voor (vervolg) investeringen, doorgroei en impact centraal.
- Ondernemerschap moet een hoog aangeschreven, aantrekkelijke en begaanbare route worden – of je nu student, onderzoeker of hoogleraar bent. Dat vraagt allereerst om meer aandacht voor dit carrièrepad en meer bewustzijn over de rol die ondernemers en bedrijven spelen in de maatschappij, en bovendien om aantrekkelijke voorwaarden die het starten van een bedrijf vanuit een kennisinstelling maximaal stimuleren.

WERELD MÊT TOEKOMST

Technologische vooruitgang heeft ons veel gebracht: meer voedsel voor meer mensen, meer vrijheid en gemak. Aan al die vooruitgang kleeft helaas ook een keerzijde: onze grondstoffen raken op, de aarde vervuult, en er is steeds minder ruimte voor dier en natuur. De zorgen groeien, alles wordt duurder, we moeten steeds meer en mogen steeds minder. Kunnen onze kleinkinderen straks nog wel een fijn leven leiden? En wat doen we met al dat plastic? Kortom: met ons snakt ook de wereld naar slimme oplossingen, en het liefst een beetje snel.

We doen al veel. In Nederland: we recyclen plastic, pakken de fiets, en onze elektriciteit is steeds vaker groen. Maar als we ook ruimte maken voor biotech, kunnen we nog veel meer. Dat is een kwestie van slim doorpakken, want Nederland is een land van pioniers en ook in biotech lopen we voorop.

Biotech stelt ons in staat om voedsel en materialen te produceren die net zo lekker, voedzaam en robuust zijn als we gewend zijn, maar met minder impact op dier, natuur en klimaat. Denk aan minder bestrijdingsmiddelen, uitstoot en verspilling, denk fossielvrij maar juist méér opbrengst, meer voedselzekerheid, en meer dierenwelzijn.

Willen we een beter leven voor mens en dier, op een gezonde planeet, dan is biotech een cruciaal deel van de oplossing. Maar zonder lef en daadkracht blijven we onszelf blokkeren en komen we niet vooruit. Door samen de routes van lab naar schap zo simpel en snel mogelijk maken, geven we innovatieve biotech koplopers wind mee om vertrouwde producten te maken, maar dan beter. Zo kan iedereen ook daadwerkelijk kiezen voor een wereld mét toekomst: een wereld mét de slimme oplossingen van biotech.

ZO GEVEN WE MENS, DIER ÉN PLANEET EEN BOOST

- Nederland zet zich in voor het breed benutten van moderne genomische technieken (NGT's) in Europa. Allereerst door aan te sturen op een spoedig Europees akkoord over het gebruik van NGT's bij plantenveredeling, en vervolgens door het voortouw te nemen voor de toepassing in micro-organismen.
- Nederland spant zich in voor optimale en efficiënte Europese goedkeurings-procedures voor biotech producten, zoals de Novel Foods-procedure en andere procedures rond voedselproducten en -ingrediënten, materialen, biologische gewasbeschermingsmiddelen. Alleen met een gelijk speelveld ten opzichte van andere delen van de wereld kan Nederland en Europa concurrerend zijn als het gaat om biotech.
- Nieuwe ambities, beleid, wet- en regelgeving en veranderingen in de implementatie en uitvoering daarvan in de Europese Unie en Nederland worden eerst getoetst op de uitdagingen en behoeften van bedrijven met cruciale innovaties uit onder andere biotech.
- Biotech innovaties krijgen een duidelijke rol binnen het Nationaal Programma Circulaire Economie, verduurzaming van de industrie, biobased economie, het Klimaatplan en Europese initiatieven en programma's op dit gebied.
- De overheid maakt ruimte voor aanvragen en projecten rond biotech oplossingen op het gebied van voeding, materialen en duurzame processen binnen instrumenten als SDE++, het Klimaatfonds en het oplossen van de stikstofproblematiek.
- De overheid zet in op normering, beprijzing en het ombuigen van subsidies aan oude, meer vervuilende of belastende innovaties, zodat slimme biotech oplossingen een gelijke kans krijgen op het veroveren van een plek op de markt of in het supermarktschap.
- De overheid fungeert als launching customer, bijvoorbeeld door inkoop en gebruik van producten op basis van bioplastics in overheidsgebouwen of door duurzame voedselinnovaties en -ingrediënten te omarmen in kantines en catering.

De Nederlandse zorg kraakt in haar voegen. Het aantal patiënten groeit gestaag, maar het aantal zorgverleners blijft achter. Daardoor raken de mensen in de zorg overbelast, nemen de wachttijden toe en groeit bij veel Nederlanders de onrust: wie zorgt er straks nog voor mij? Iedereen voelt het aan: de gezondheidszorg houdt het niet lang meer vol. Toch blijven we maar pleisters plakken, in de hoop dat het nog even gaat. Terwijl steeds duidelijker wordt: onze zorg is gebouwd in en voor een andere tijd.

In hoog tempo ontwikkelen wetenschappers en ondernemers nieuwe oplossingen. Maar de gezondheidszorg is lang niet altijd klaar om die nieuwe innovaties ook te gebruiken om patiënten zo goed mogelijk te helpen. Terwijl andere landen doorpakken, zakt Nederland op de lijstjes die laten zien hoe snel en goed nieuwe behandelingen patiënten bereiken. Regeldruk, starre protocollen en een eenzijdige focus op de centen staan onze gezondheid in de weg: patiënten blijven steeds vaker van de beste zorg verstoken. Vernieuwing lijken we in Nederland te zien als een luxe die we wel even kunnen missen, terwijl innovatie juist onderdeel van de oplossing is om het zorginfarct te verlichten.

Als we in 2040 tot de wereldtop willen behoren op het gebied van biotech, dan redden we het niet met

pleisters alleen. Zolang het systeem geen ruimte biedt voor vernieuwing, blijft de ambitie steken in mooie woorden. Dat vraagt om andere spelregels, nieuwe manieren van samenwerken. In andere sectoren werkt dat al: daar trekken overheid, wetenschap en bedrijven samen op in de 'gouden driehoek'. Die aanpak bewijst zich keer op keer, dus waarom zouden we dat niet ook in de zorg doen?

Biotech laat zien wat mogelijk is: ziekte voorkomen, zorg op maat, sneller herstel en minder druk op zorgverleners. Laten we dus stoppen met pleisters plakken op een systeem dat niet meer werkt. Laten we bouwen aan een omgeving waarin innovatie de ruimte krijgt en snel bij Nederlanders belandt. Alleen dan maken we samen onze ambitie waar: betere zorg, nu en in de toekomst.

ZO GEVEN WE GEZONDHEID OP MAAT EEN BOOST

- Nederland innoveert zich uit het zorginfarct. We zorgen dat onze gezondheidszorg weer gaat werken voor mensen en patiënten, in plaats van meer mensen te laten werken voor onze gezondheidszorg.
- We investeren in gezondheid en gaan voor het juiste middel bij de juiste patiënt op het juiste moment. In ons geneesmiddel- en preventiebeleid is snelle toegang en maatwerk het uitgangspunt, met oog voor de specifieke eigenschappen van de interventie: van medicijnen voor grote patiëntengroepen tot weesgeneesmiddelen, cel- en gentherapieën of bijvoorbeeld nieuwe antibacteriële of antivirale middelen.
- We zorgen dat de data van de patiënt van vandaag de zorg van morgen vooruithelpt. We maken werk van een lerend zorgsysteem, middels een nationale gezondheidsdata-infrastructuur die het registreren, uitwisselen en benutten van zorgdata voor publieke en private partijen op een verantwoorde manier mogelijk maakt.
- De overheid zorgt voor specifieke en passende beoordelings- en vergoedingskaders, voor zowel geneesmiddelen als innovatieve ziektemodellen en diagnostiek. Voorspelbare en eenduidige procedures, vaste tijdslijnen en inspraakmogelijkheden zijn hierbij cruciaal.
- De overheid besluit binnen twee jaar over een passende toegangsroute voor nieuwe vaccins en de implementatie en uitvoering daarvan. Daarnaast zorgen we voor structureel voldoende budget voor bewezen effectieve preventieve interventies, bijvoorbeeld door een preventienorm in het leven te roepen.

HOLLANDBIO: KLOPPEND HART VAN DE NEDERLANDSE BIOTECH

Hollandbio is de belangenvereniging van de Nederlandse biotech en vertegenwoordigt en verbindt meer dan 275 biotech bedrijven. Samen werken we aan ons toekomstideaal: een maatschappij waarin biotechnologie maximaal bijdraagt aan gezondheid, duurzaamheid en economie. Daarvoor is het nodig dat biotech innovaties snel en breed beschikbaar zijn, en daarom gaat hollandbio obstakels te lijf die de ambities van de biotech koplopers in de weg staan. We gaan voor vooruitgang, en deinzen er niet voor terug de status quo ter discussie te stellen.

hollandbio

Laan van Nieuw Oost-Indië 131-133, 2593 BM Den Haag
+31 (0)70 833 13 33 | info@hollandbio.nl | www.hollandbio.nl

[linkedin.com/hollandbio](https://www.linkedin.com/company/hollandbio)

hollandbio.nl/updates